

S

Militsen stengte skolen

Så kom pandemien. Nå tar Assaita Goita (14) igjen tapt utdanning på Strømmestiftelsens Speed School.

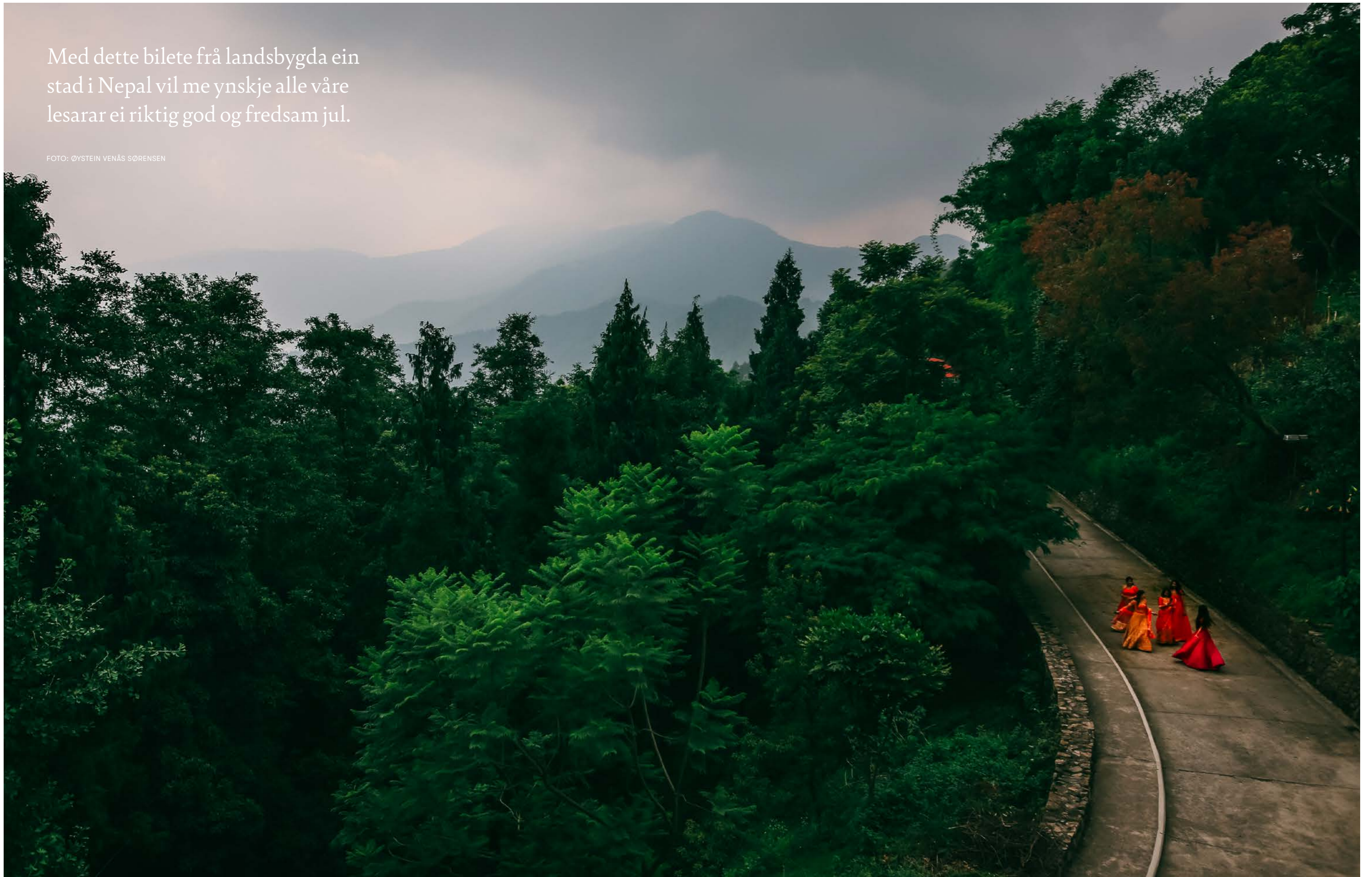
UGANDA
Borgerkrigens unge ofre

NORGE
Generalsekretæren

BANGLADESH
Nå åpner skolene igjen

Med dette bilete frå landsbygda ein stad i Nepal vil me ynskje alle våre lesarar ei riktig god og fredsam jul.

FOTO: ØYSTEIN VENÅS SØRENSEN

Hjelpe folk i gang

Pandemien har gjort store endringer i samfunn verda over. Arbeidsplassar er borte, skular har vore nedstengde, talet på barneekteskap har gått dramatisk opp og fattigdommen har auka.

Det som skjer er dramatisk, for den einskilde som på ulikt vis er råka av pandemien, og for familiar, landsbyar og samfunn som må bære ein stor kostnad med fylgjene av pandemien.

Utdanning er nøkkelen til å nedkjempe fattigdom. Alle er samde om det. Gode skular, dyktige og motiverte lærarar, med gode læreplanar er heilt avgjerande for barnas motivasjon og for utvikling. Difor er utdanning så viktig for Strømmestiftelsen.

Klimaendringar krev eit grønt og berekraftig skifte. Det må skje i vår del av verda, og i den fattige delen av verda. Utdanning er også nøkkelen i møte med denne nye tida.

Det er heilt naturleg og rett at den fattige verda får tilgang til same teknologi og kunnskap som alt er her. Me må unngå at dei same feila vert gjort om att, når ny industri og nye arbeidsplassar skal skapast.

I Strømmestiftelsen trur me på rettferd og at alle menneske er skapt like. Vårt oppdrag er å byggje ned skilnad, og hjelpe folk i gang til å nedkjempe fattigdom.

Om få veker skal me feire han som kom til for nettopp å byggje ned skilnad og sa at alle menneske er likeverdige. Her er vår drivkraft og motivasjon. Takk for at du er med på dette.

Me ynskjer dykk alle ei riktig god jul!

Egil Mongstad
Redaktør

10 Rollemodellen

14 En dag måtte vi flykte

18 En rettferdig sjanse

20 Fra nært og fjernt

24 Julebetragtning

26 Sterke lokalsamfunn

29 Skolene åpner igjen

34 Esters hjertesak

36 Hjertevenn

38 Bekjemp fattigdom

Adresse: Tangen 8, 4608 Kristiansand · Telefon: 38 12 75 00 · post@strommestiftelsen.no
www.strommestiftelsen.no · Kontonummer: 3000.32.51000 · Vipps: 03002

S

ANSVARLIG REDAKTØR

Erik Lunde

REDAKTØR

Egil Mongstad

JOURNALISTER

Sofi Lundin

Turid Skjævestad

Barbra Nayiga Sebuyiira

Kristin Marie Skaar

Katarina Høije

Annie Risemberg

DESIGN

Innoventi

TRYKK

United Press

OPPLAG

16.900

S Kommer ut fire ganger i året

ISSN 2703-8513

Forsiden: Speed School har tent nytt håp i draumen om utdanning for Assiatsa i Mali.

Foto: Annie Risemberg

Strømmestiftelsen bekjemper fattigdom gjennom utdanning, jobbskaping og samfunnsbygging i 11 land i Asia og Afrika. Vi gir mennesker muligheten til selv å kjempe seg ut av fattigdom.

S er trykket på miljømerket, resirkulert papir og pakket i 100 prosent nedbrytbar bio-film som skal kastes i matavfall. Strømmestiftelsen er med i Innsamlingskontrollen.

Tekst og foto SOFI LUNDIN - PALORINYA, UGANDA

Hver eneste dag går pappa
Alison (29) og Gift (6) til barnehagen.
Begge to for å lære.

L yden av syngende barne- stemmer høres lang vei fra det åpne klasserommet der Leya Jogo akkurat har begynt dagens undervisning. Solen kaster skygger inn på det harde jordgulvet der barna har tatt plass på et teppe for å følge Leyas time. Hun var lærer i Sør-Sudan før hun ble flyktning i Uganda. Da hun så det store behovet for å gi barn utdanning gikk hun sammen med andre lærere for å starte undervisning i Palorinya.

LÆREREN

– Barna her har et stort behov for utdanning. De fleste foreldre her har ikke råd til å sende barna sine på skolen. Da pandemien kom ble behovet enda større, og daglig har jeg hatt undervisning hjemme hos folk, sier Leya.

For noen måneder siden ble hun lærer i barnehageprosjektet som Strømmestiftelsen startet og driver i samarbeid med den lokale organisasjonen RICE-West Nile. Så langt får 540 barn undervisning av Leya og de andre lærerne i flyktningebosetningen Palorinya.

HJELPE BARN

– I samarbeid med lokale kirker har vi etablert en rekke undervisningscenter i bosetningen. Barna får undervisning daglig og vi tilbyr foreldrene kurs i hvordan de kan sette i gang tiltak som kan gi en inntekt. De får også tips om hvordan de på best mulig måte kan være en støtte for barna sine, sier Faith Atayo, som er programkoordinator for utdanningsprogrammet til RICE-West Nile.

Siden Ugandas myndigheter lettet på koronarestriksjonene igjen, har undervisningscenterne åpnet på nytt med plass til rundt 30 elever.

Seksårige Gift Lomuja sitter i midten av flokken og strekker hånda i været på hvert spørsmål som læreren stiller. Det er tydelig at han er glad i skolen, og det er faren hans, Alison Duku enig i.

– Utdanning betyr alt, og det er så viktig for barnas fremtid, sier han.

FORELDREKURS

Alison (29) har tre barn mellom fire og ni år. Som forelder i Palorinya har han slitt med å ha nok penger til å dekke skoleutgiftene, og Gift er i dag en del av programmet som Strømmestiftelsen driver.

– Skolepengene som foreldrene må betale i den offentlige skolen er høy, og kvaliteten

på undervisning-en er ofte dårlig. Mange ganger har de offentlige skolene ikke engang klasserom, så når det regner må elevene gå hjem, sier Alison som selv var lærer hjemme i Sør-Sudan.

Når Gift er på skolen, kan faren delta på foreldrekurs.

– Der har jeg lært mye, også om hvordan

Under pandemien gikk Leya Jogo, fremme i blå og oransje kjole, hver dag rundt i bosetningen for å undervise barna hjemme. Nå fyller hun klasserommene med barn igjen.

man på best mulig måte oppdrar barn. Nå føler jeg at jeg håndterer utfordringene som forelder på en bedre måte, sier han.

Hver dag begynner barna skoledagen med bønn, og dagen avsluttes med sang. Det er som oftest fulle klasserom og hver eneste dag får lærerne spørsmål fra foreldre som ønsker å sende barn sine til barnehagen.

– Behovet for barnehageplass er enormt stort. Dessverre får vi bare dekket en del av det. Vi sliter også med at vi har for lite skolemateriell for å kunne gi barna den best mulige undervisningen vi kan gi dem, men vi gjør det beste vi kan med det vi har. Det er viktig at vi kan gjøre dette så vi kan støtte og hjelpe barna våre, sier lærer Leya Jogo.

Scovia John (18) måtte flykte hjemlandet da borgerkrigen kom. Nå vil hun å hjelpe andre jenter til å klare utfordringene de hver dag møter som flyktninger.

Borgerkrigens unge ofre

Tekst og foto SOFI LUNDIN — PALORINYA, UGANDA

Det står en kirke på en åpen plass mellom trær og busker i bosettingen for flyktninger i Palorinya. Fra en lav murbygning høres lyden av et jentekor. Et titall jenter står barbeint på gulvet og synger med full kraft om mot, selvtillit og drømmer.

– Jeg kan nesten ikke tro at jeg står her og har mot til å være meg selv foran andre. Da jeg kom hit for første gang, hadde jeg så liten selvtillit at jeg ikke turte å snakke, sier Scovia John (18).

Hun kom til flyktningsbosettingen Palorinya i Nord-Uganda for fire år siden da borgerkrigen i Sør-Sudan tvang familien til å flykte.

– Jeg glemmer aldri opprørene som kom til nabolaget vårt om kvelden. De banket på dørene og ba folk om å bli med ut. De som nektet, ble skutt. Jeg var heldig som ikke ble drept, men flere av naboene mine ble torturert og mange ble hardt skadd, sier Scovia.

ALKOHOL OG OVERGREP

Hun flyktet til fots fra hjemlandet like før hun skulle begynne i åttende klasse. I Uganda, på den andre siden av grensen måtte hun starte

et helt nytt liv. Å være ung jente og flyktning er langt fra enkelt.

– Jeg elsket skolen, men jeg har ingen muligheter til å fortsette. Faren min døde i Sør-Sudan og moren min har ingen jobb, så hun kan ikke betale skolepenger for meg, sier Scovia.

I dag bor hun hos sin søsters familie og hjelper henne med de seks barna hun har. Hun prøver å tenke positivt på fremtiden, men det er vanskelig i den situasjonen hun befinner seg i.

– Her er det mange barn som drikker og bruker narkotika. Voldtekt og seksuelle overgrep blant unge er vanlig. Det var særlig vanlig før koronaen. Da var barene åpne døgnet rundt, og de ble et tilfluktssted for mange unge, forteller Scovia.

66

Foreldre har ikke råd til å sende barna sine på skolen

Faridah Flavia (19), leder for Bongaklasse

TABUBELAGTE TEMAER

Hverdagen i bosettingen har fått Scovia til å drømme om en annen virkelighet. I dag bruker hun tiden til å skape endringer i samfunnet.

Hun er en av 30 jenter fra landsbyen Pasu som er en del av livsmestrings-

programmet Bonga. Tiltaket ble startet av Strømmestiftelsen i 2019 og ble skapt for å utfordre oppfatningen om at jenter er en økonomisk byrde og for å skape holdningsendringer i samfunnet. Programmet gir grunnleggende lese- og skriveferdigheter og praktisk opplæring innen en rekke områder som skreddersøm, motorsykelre-

Sang, dans og drama er viktig i Bonga. Det skaper mot, selvtillit og styrke. Her danser Scovia i gult i midten sammen med noen av de andre jentene i gruppa.

parasjon, veving og strikking. Det er startet syv Bonga-senter for flyktningene i Palorinya og tre utenfor bosettingen som retter seg mot lokalbefolkningen. Hvert senter bruker dans, drama og kunst som verktøy for å formidle budskap om blant annet barneekteskap, vold i hjemmet, alkoholbruk og tidlig graviditet.

– Foreldre har ikke råd til å sende barna sine på skolen og velger istedenfor å gifte bort døtrene sine. Flere av barna blir mødre, og de får aldri muligheten til å gå på skolen. Det er viktig å gi jenter selvtillit og styrke til å takle hverdagen, sier Faridah Flavia (26) som er leder for Bonga-klassen i landsbyen Pasu.

Hun leder jentene i diskusjoner om temaer som de fleste aldri har snakket med noen om tidligere.

– Sammen diskuterer vi vanskelige ting som sex og tidlig ekteskap. Bonga skal gi kunnskap og komme opp med løsninger som jentene tar med seg videre ut i lokalsamfunnet, sier Flavia.

– Bonga gir meg mot til å takle hverdagen, og min stemor. Jeg håper jeg en dag kan stå på egne ben og starte en frisørsalong, sier Vicky Kade.

1,5

Uganda har tatt imot 1,5 millioner flyktninger. 125 000 av dem bor i leiren Palorinya utenfor byen Moyo, på grensa til Sør-Sudan.

– Jentene i Bonga gir meg styrke, og nå tør jeg å ignorere alle stygge ord fra min stemor. Drømmen min er å starte en frisørsalong, og jeg får nå opplæring i det. Bonga har reddet meg på mange måter, sier Vicky.

I Bonga-klassen i Pasu har 18-årige Scovia John gått frem til tavla for å skrive. Ved hvert møte skriver jentene opp løfter om budskap de skal ta med seg til nabolaget sitt. Det kan

være alt fra informasjon om personlig hygiene, til mer alvorlige temaer som kunnskap om barneekteskap. I klassen har Scovia fått en lederrolle og kalles i dag for klassens «Super Girl».

– Jeg har lært hvordan jeg beskytter meg selv fra destruktive ting, og det ønsker jeg å lære bort til andre. I dag har jeg indre styrke. Bonga har gjort mye godt i livet mitt, sier hun.

BONGA GIR STYRKE

Vicky Kade (19) holder rundt beina på den seks måneder gamle sønnen som sover på ryggen. Hun droppet ut av skolen i sjetteklassen da krigen i hjembyen Kajo Keji i Sør-Sudan førte henne på flukt til Uganda. Hun mistet moren sin i 2013, og faren døde av sykdom like etter at de flyktet. I dag bor hun med sin stemor, og situasjonen hjemme er vanskelig.

– Jeg blir utsatt for mental tortur av stemoren min. Alt jeg gjør er feil, ifølge henne. Jeg orker ikke å være hjemme lenger, sier hun og tørker tårene.

De daglige Bonga-klassene har blitt en flukt fra den vanskelige situasjonen hjemme.

BONGA

Bonga er et livsmestringskurs over et år for jenter mellom 13 og 19 år som har gått glipp av skolen, eller ikke klart å fullføre grunnskolen på grunn av fattigdom. Bonga gir grunnleggende kunnskap om helse, ernæring og hygiene og mer. De lærer et yrke som er et grunnlag for å tjene egne penger.

Sex, hygiene, helse, ernæring, tidlig ekteskap.

Det er bare noen av spørsmålene vi snakker om i gruppa, sier lærer Faridah Flavia, som står fremme ved tavla.

– En dag sa foreldre mine at vi måtte flykte

Gladys (14) er flyktingen fra Sør-Sudan som endte opp i Uganda. Dette er hennes historie:

Tekst og foto SOFI LUNDIN – PALORINYA, UGANDA

Barndomsminnene jeg har fra krigen forsvinner aldri. Jeg så hvordan krigen tok livet av mange, og jeg husker lyden av våpen som skyter.

En dag sa foreldre mine at vi måtte flykte. Å forlate alt jeg hadde hjemme i Kajo Keji var vanskelig. Vi gikk til fots mange dager uten mat og vann. Moren min bar på de minste søsknene mine, og veien tok aldri slutt. Vi gikk dag og natt. Jeg husker at jeg var redd. Når det ble mørkt, gjemte vi oss i skogen for å sove litt, og på dagtid var det vanskelig å finne skygge i den brennhete solen. Vi gikk og gikk, og vi hørte skudd bak oss. Vi gikk fortere og fortere, og så begynte vi å løpe. Da vi kom frem til Uganda var vi trygge, men her er livet vanskelig.

Jeg har sluttet på skolen fordi foreldrene mine ikke har råd til skolepenger. Når jeg våkner om morgenen, begynner jeg å koste utenfor huset vårt. Så koker jeg opp vann til mat og går ut i skogen for å hente ved. Når jeg kommer tilbake, hjelper jeg moren min med forskjellige ting hjemme. Jeg føler meg ikke

trygg her fordi jeg ikke har det jeg trenger som jente. Familien min har ikke råd til bind eller klær, og maten er veldig ensidig. Jeg føler at alt jeg gjør er å jobbe. Jeg har heller ikke så mye fritid, men jeg synes det er gøy å lage mat, og når jeg kan, liker jeg å være sammen med venninnen min. Vi pleier å finne på leker sammen. Jeg liker også å høre andre fortelle historier som jeg kan lære noe fra.

Jeg liker Bonga veldig mye. Der har jeg lært mye om personlig hygiene og hvorfor det er viktig å spise sunt. Det er viktig kunnskap, men det er vanskelig å følge. Det er gøy med Bonga fordi jeg møter andre jenter og der kan vi snakke om ting.

Jeg gikk i tredje klasse da vi flyktet. Jeg savner skolen veldig. Når du studerer, kan du få en utdanning og en jobb. Med en jobb kan du hjelpe familien din, men det kan jeg ikke nå. Jeg har alltid drømt om å bli lærer. De har så mye kunnskap og vet så mye på forskjellige områder, og hvis jeg blir lærer kan jeg bringe den kunnskapen videre til andre.

Gladys er flykting fra byen Kajo Keji i Sør-Sudan. Hun bor i bosettingen for flyktinger i Palorinya nord i Uganda. Hun måtte slutte på skolen da hun ble flykting. Nå er hun hjemme og hjelper moren, Joseline Poni, når hun ikke er med i Bonga-klassen.

En av de beste tingene Gladys, i rød skjorte, vet er å være sammen med sin bestevenn og nabo. De finner på egne leker og danser. Det er en venn hun kan snakke med og som også deler Gladys sin hverdag som flyktning.

– Alle fortjener en rettferdig sjanse

Vi spurte fem unge om hvordan vi kan gjøre verden mer

Tekst og foto EGIL MONGSTAD, MANDAL

Hannah Eriksen Bolstad (19), Drammen

1. Det er viktig fordi det er så mange som trenger hjelp. Det lever så mange i ekstrem fattigdom som de ikke kommer seg ut av uten hjelp.
2. Det vil skape mer toleranse, mindre fremmedfrykt og mer aksept for hverandres kulturer.
3. At vi skal ta klimakrisen mer på alvor, og gjøre mer for å redde jorda. Vil du hjelpe, kan du gi en gave til Strømmestiftelsen eller UNICEF.

SPØRSMÅLENE VI STILTE

1. Mener du det er viktig å drive bistand, og i tilfelle hvorfor?
2. Hva kan en mer globalisert verden tilføre vårt samfunn?
3. Hvilken julegave for verden ville du ønsket deg?

Øyvind Strømme (19), Kristiansand

1. Bistand er viktig, men det må gjøres riktig slik at folk får den hjelpen de trenger for å komme i gang.
2. Det vil gi oss flere synspunkt fra ulike ståsteder, og hjelpe oss til å se og forstå hverandre på en annen måte. Det skaper fellesskap og kan være med å forebygge konflikter.
3. Jeg ønsker at klima kommer mer på dagsorden, og at kampen mot klimaendringene vil bli en hjertesak for alle.

Isabel Sinikic (19), Lommedalen

1. Bistand er viktig fordi det hjelper folk i gang til å kjempe mot fattigdom, og det bidrar til utvikling i de landene som får bistand.
2. Globalisering betyr at vi blir mer kjent med hverandre, med kulturer og hvordan vi kan kommunisere med hverandre og snakke om for eksempel menneskerettigheter.
3. At alle mennesker skal få grunnleggende utdanning.

“

Bistand er viktig fordi det hjelper folk igang

Isabel Sinikic (19)
Lommedalen

Marita Christiansen (19), Bergen

1. Alle fortjener en rettferdig sjanse. Verden er urettferdig. Bistand bidrar til at alle får like muligheter.
2. Et globalisert samfunn er bra. I fellesskap får vi til enda mer. Det gir oss nye tanker, og vi kan finne felles løsninger og hjelpe oss til å lære mer om og av hverandre.
3. Jeg ønsker meg mer godhet, mer samarbeid og at vi kan stå sammen i solidaritet med hverandre.

Aleksander Knoll (20), Slemmestad

1. Verden er urettferdig. Vi må hjelpe, og vi kan alle gjøre noe. Vi må utjevne de store forskjellene og hjelpe dem som har det verst.
2. Det vil gi oss større forståelse for hvordan folk lever andre steder i verden. Slik blir vi mindre fremmede for hverandre.
3. At vi kan nå bærekraftsmålene. At vi blir mer opptatt av hva som skjer andre steder i verden og at vi kan gjøre noe med uretten mange opplever.

Fra nært og fjernt

VIGDIS DIKKANEN - LUNDHEIM FHS

SF-academy og kampen mot fattigdom

FOR ANDRE GONG blei SF Academy gjennomført i Mandal i haust. Over 40 ungdommar frå Hald Internasjonale skule, og Agder, Lundheim og Grenland folkehøgskular og Nes veidergående skule. Gjennom foredrag med fokus på korleis nedkjempe fattigdom, gjennom eit rollespel som tok opp korleis det er å være på flukt, vart det å nedkjempe fattigdom, og å gjere noko med global urett sett på dagsorden.

Kjøp julegåvene i nettbutikken

LEITAR DU ETTER dei gode gåvene, dei som skapar endring og gjer liv betre for folk som ikkje har det slik som oss? Kjøp ei geit, ein skuleplass, ein barnehageplass, ein pose kaffe, eit skjerf, ein boks med kritt til tavla i klasserommet, eller kjøp andre ting du kan finne i vår nettbutikk. Dersom du ser etter ein god ide til ein gåve, kan de vere lurt å ta ein kikk her:

strommestiftelsen.no/nettbutikk

Førjulsconsert

Har du framleis ikkje fått vært på ein førjulsconsert, og tenkjer at det kunne vore fint? Også i år arrangerer Taran AS i samarbeid med Strømmestiftelsen førjulsconserten Stille natt Hellige natt. Delar av billettinntektene vil også denne gongen gå til Strømmestiftelsen, og i år vil pengane gå til arbeidet med Speed School i Vest-Afrika.

Billetter kan du kjøpe på ticketmaster.no

FOTO: EGIL MONGSTAD

Ungdomsdebatt

HVORDAN SKAL VI klare å bekjempe fattigdom både globalt og i Norge innen 2030? Spørsmålet engasjerte stort da vi i slutten av september inviterte ungdomspolitikere i Agder til debatt på Bølgen bærekrafts senter i Kristiansand. Spørsmål fra ungdom i Tanzania til norske politikere innledet diskusjonen. Debatten, som ble ledet av Emma Lunden, ble arrangert i samarbeid med Kirkens Bymisjon, FN-Sambandet og Agder fylkeskommune, og ble også streamet i sosiale medier.

FOTO: EGIL MONGSTAD

Medarbeidarar heidra

DETTE FIRKLØVERET HAR arbeida i Strømmestiftelsen i til saman 107 år. I haust blei dette markert i ei enkel samanke med alle tilsette. Frå venstre: Turid Skjævestad som har arbeida i Strømmestiftelsen i 30 år, Lillian Wennerberg i 21 år, Heidi Prestbakmo i 16 år og sist men ikkje minst, Gerd Tove Andersen som har arbeida i Strømmestiftelsen i 40 år. Kirsten Falch som har jobba i Strømmestiftelsen 16 år, var ikkje tilstades då bildet blei teke.

Nye ansatte i Strømmestiftelsen

ISABELLA COLLETT SIKEL (55) er ansatt som Administrasjon og HR leder. Hun har utdanning i personalledelse og kompetanseutvikling, og sosionomutdanning fra Høgskolen i Agder. Hun har også utdanning innen språk og reiseliv, og har arbeidet flere år som restaurantsjef. Collett Sikel har flere års erfaring som personalsjef blant annet fra bedriften Varodd, og fra Jernstøperiet i Kristiansand. Til Strømmestiftelsen kommer hun fra en stilling som kommunalsjef innen organisasjon og personal i Lyngdal kommune.

CHRISTIAN MATZEN (35) er ansatt som controller. Matzen har en bachelorgrad i Business administration fra Universitetet i Münster, og en mastergrad i International Management and Strategy fra Universitetet i Agder. Han har utdanning innen shipping og har tidligere jobbet som shippingmanager, og i bedriften «No Isolation», et selskap som arbeider for å redusere ensomhet og sosial isolasjon i samfunnet.

CORNELIA BJÅEN (46) er ansatt som rådgiver for næringslivssamarbeid. Bjåen er utdannet siviløkonom fra BI og har en årsenhet med sosiologi og pedagogikk fra Universitetet i Oslo. Hun kom til Strømmestiftelsen fra Universitetet i Agder der hun jobbet som seniorrådgiver i forskning- og innovasjonsavdelingen. Hun har tidligere arbeidet 13 år i konsultantselskapet, Advance Business Partner AS, som administrerte NORAD sitt Match Making Program for Sri Lanka, som var et av deres bistandsprogram for å styrke næringslivet på Sri Lanka.

FOTO: EGIL MONGSTAD

CHRISTIAN NEUMANN (46) er ansatt som rådgiver i Internasjonal avdeling i Strømmestiftelsen. Neumann har en bachelorgrad i marin økologi fra Universitetet i Bochum og en mastergrad i Aquatic Tropical Ecology fra Universitetet i Bremen. Han har tidligere jobbet i WWF – (verdens naturfond) i Tyskland og GRID Arendal, et senter for miljø- og klimakommunikasjon under FNs miljøprogram.

Fattigdoms- bekjemperen

KrF-strategen Erik Lunde (42) legger partipolitikken på hylla. Nå skal han bruke hverdagen til å bekjempe fattigdom.

Tekst og foto EGIL MONGSTAD

Jeg er så privilegert! Denne jobben må være en av de viktigste som finnes, sier Erik Lunde, med et stort smil.

I august begynte trebarnsfarens på det han kaller for verdens mest spennende jobb. Da tok han fatt på jobben som generalsekretær i Strømmestiftelsen. Han hadde pappapermisjon fra jobben som statssekretær i Barne- og familiedepartementet. Pendlingen fra og til Oslo var satt på stopp. Da stillingen som generalsekretær ble ledig, ble det en mulighet til å flytte hjem for godt.

ET PRIVILEGIUM

Nå er han på plass i Strømmestiftelsens lokaler i Kristiansand. Herfra skal han lede stiftelsens arbeid med over 150 ansatte ute og i Kristiansand.

– Å bekjempe fattigdom er en enorm oppgave, og Strømmestiftelsen er én aktør i dette store prosjektet. Sammen med statlige myndigheter, andre organisasjoner, næringsliv, og ikke minst sammen med de fattige og dem ute i prosjektene, skal vi gjøre det vi kan for at mennesker kan komme ut av fattigdom. Det er en enorm oppgave, og et privilegium å være med på, sier Lunde.

Han holder et fast grep om den varme kaffekoppen med begge hendene.

– Det er ikke favoritt-drikken, men det går når det må, sier han og smiler. Utenfor har årstiden begynt å sette spor, og blader i høstens farger faller fra tærne i Wergelands-parken.

UTDANNING OG JOBB

– Alle mennesker er født frie, med samme

muligheter og samme rettigheter. Det betyr noe. Pandemien har gjort flere fattige og gjort det mer krevende å nå målsettingen om å utrydde ekstrem fattigdom innen 2030. Men vi står i denne kampen. Med utdanning og jobbskaping skal vi være en viktig bidragsyter. Veien ut av fattigdom starter første skoledag. Derfor er utdanning avgjørende. Det samme er det å ha et arbeid å gå til, sier Lunde.

Han er opptatt av at vi kan skape grønne og bærekraftige jobber som ikke ødelegger verken klima eller miljø.

– For fremtiden vår er det helt avgjørende, sier Lunde som tidligere har arbeidet som politisk og internasjonal rådgiver i miljøstiftelsen Zero.

LIKER Å LØPE

Han vokste opp i Risør. Far var sjømann og seilte i utenriksfart og mor var hjemmевærende.

Hjemme i hagen lekte han prest med nabobarna. Han er glad i quiz og hagearbeid, og han liker å løpe – og han løper langt. Over 1700 kilometer til nå i år. Han har ikke helt tallet, men han har vært med på minst 10 maraton, det siste for noen måneder siden på Vestlandet.

– Å løpe gir meg energi og avkobling. Ofte kan jeg komme på ting og finne løsninger på utfordringer når jeg løper. Og så er det fotball. Tottenham er klubben fremfor noen, en klubb han har levd trofast med siden oktober 1990 da de slo Nottingham 2-1.

POLITIKEREN

Lunde er utdannet teolog fra Universitetet i Oslo. Han har studert ledelse, makt og mening, og informasjon og informasjonsledelse ved

Klarer vi ikke å gjøre noe med fattigdommen, klarer vi heller ikke å skape en trygg verden, sier Erik Lunde som er Strømmestiftelsens nye generalsekretær.

Handelshøgskolen BI. Han har også rukket å få med seg en bachelorgrad i kultur og samfunnsfag.

Bare 16 år gammel deltok han på sitt første landsmøte i Kristelig Folkeparti. Siden har det blitt mange flere. I 2000 ble han valgt til nestleder i KrFU. Og siden har den politiske løpebanen tatt han til byrådet i Oslo. Han var informasjonsrådgiver til sin partikollega Jon Lilletun, og i 2005, bare 25 år gammel, ble han informasjonssjef i KrF, en jobb han hadde frem til 2010. Senere har han vært strategisk rådgiver for partiet og skrevet en rekke bøker.

HJELP TIL SELVHJELP

– En verden med mindre ulikheter og uten fattigdom vil være en mer stabil verden. Klarer vi ikke å gjøre noe med fattigdommen, klarer vi heller ikke å skape en trygg verden, sier han.

Generalsekretæren er ikke i tvil om at vi er på riktig vei. Barnedødeligheten er redusert, levealderen er økt og flere barn er på skole. Nesten hver eneste dag snakker han med kolleger og medarbeidere ute i regionen som arbeider sammen med lokalbefolkning med utdanning og jobb og for å bekjempe fattigdom.

– Det handler om å gi hjelp til selvhjelp, sier Lunde. Han er svært takknemlig for alle som støtter dette oppdraget.

– Giverne våre er selve grunnfjellet i Strømmestiftelsen og helt avgjørende for at vi kan gjøre denne jobben, sier Lunde.

EN TRYGG OG STABIL VERDEN

Nå overtar han rattet i en stiftelse som drives ut fra at hvert menneske har en ukrenkelig verdi, forankret i en kristen sosialetikk.

– Arbeidet vårt startet på et sett verdier som er større enn oss selv, og jeg tror folk, med ulik bakgrunn, setter pris på at Strømmestiftelsen fortsatt blir drevet ut fra et verdigrunnlag, sier generalsekretæren.

Partipolitikken har han parkert nå, men den politiske erfaringen tar han med seg.

– Det er en styrke at vi kjenner det politiske landskapet. Strømmestiftelsen skal være en tydelig stemme og vi skal være med å påvirke og kjempe for rettferdighet for verdens fattige og skape en verden uten fattigdom. Får vi ikke det til vil vi heller ikke få til en stabil, trygg og rettferdig verden, sier Erik Lunde.

Hvem var de første som ifølge fortellingen og tradisjonen fikk være øyenvitner i Betlehem en jule natt for sånn omtrentlig 2000 år siden?

Ingen skal utelates

Tekst KAREN KILANE Illustrasjon AILINN YTTERDAL/INNOVENTI

En gjeter på Jesu tid kunne ikke opptre som vitne i en rettssak. Kanskje er ikke det å vitne i en rettssak det viktigste i livet heller. Det vonde er holdningen som ligger bak: «En gjeter er ikke til å stole på.»

Har du sunget om, lest om, sett barn spille skuespill og hørt fortellingen om gjeterne på markene? Det er selvsagt praktisk å ha sauene sine ute på markene, og det ser jo fint ut på tegningene. Men det er noe helt annet ved dette bildet også: Gjeterne var en gruppe mennesker som måtte holde seg til tilmålte områder. Men så lenge de var ute på markene og gjorde jobben sin, var de ikke til sjananse for noen andre.

Hvordan føles nå egentlig det?

Noen ganger har jeg lurt på hvordan resten av juleatta ble for gjeterne. Etter at de hadde forlatt varmen fra krybba, og etter at englene hadde trukket seg tilbake. Var ikke natta like kald og mørk, var ikke hverdagen like hard som før? Skjedde det likevel noe? Gikk gjeterne hjemover med en god trass og et glimt av håp i seg?

Gjeterens situasjon minner litt om hverdagen for de kasteløse i Nepal. Mange av dem får ikke sitte på samme kafé som de andre, bruke samme brønn som de andre. De får ikke stemme ved valg. Ei jente, en av de kasteløse, fortalte meg om da hun hadde satt seg ytterst på en stol hos en venninne. Da hun gikk, så hun at stolen ble kastet ut av foreldrene. Den var blitt uren og måtte brennes.

I vårt arbeid skal alle være med, uansett hvem de er og hva de tror på. Trasset og håpet har røtter tilbake til han som ble født av foreldre med litt kompliserte familieforhold. Han som ble født inn i et folk som var under okkupasjon. Som senere skulle bli flyktning, avhengig av andres vilje til praktisk nestekjærlighet. Han som senere skulle bryte normer og regler for å hjelpe de som led. Han som skulle få venner med brokete bakgrunn, som skulle løfte opp barna, de som ingen regnet med, og si at alle burde bli som dem. Han som skulle la seg bli sett sammen med kvinner, med de utstøtte, med dem som ble sett på som urene.

Han som skulle bli til inspirasjon for mennesker over hele verden. Og også for oss.

Det er ikke sånn at hele verden har blitt forandret. Men det hender at verden endrer seg. Steg for steg. Menneske for menneske.

Og det er kanskje ikke akkurat juleevangeliet, men når jeg leser i et av FNs bærekraftsmål, det som sier at «...ingen skal utelates. De mest sårbare menneskene må derfor prioriteres. Eksempel på ekskluderte grupper er mennesker med nedsatt funksjonsevne, flyktninger, etniske og religiøse minoriteter, jenter og urfolk.»

- Ja, da tenker jeg litt på røtter, og jeg tenker tilbake til noen utstøtte gjeter og et fattig barn i en krybbe, og til glimt av vilje og et trassig håp som fortsatt lever.

I Vest-Afrika har pandemien ført til matkrise. Flere må nå klare seg med bare et måltid om dagen.

Pandemien har ført til økt fattigdom og tapt skolegang, og flere må ta til takke med færre måltider om dagen.

Sterke lokalsamfunn har klart seg bedre i pandemien

Tekst KRISTIN MARIE SKAAR Tekst EGIL MONGSTAD

Hva gjør en fattig familie, i en fattig landsby, når en stor krise rammer landet, og en hel verden stopper opp? Godt organiserte grupper og lokalsamfunn har vært viktig hjelp, viser ny rapport fra Strømmestiftelsen. For flertallet av dem som er med i Strømmestiftelsens prosjekter har pandemien ført til stort tap av inntekt. Det fører igjen til færre måltider om dagen og salg av eiendeler. Barn mister utdanning, og vold i hjemmet har økt.

– Pandemien har utløst en global mat-, økonomi- og utdanningskrise. Det er de harde fakta, men det er også fakta og kunnskap vi trenger for å se hva som har fungert bra og hva vi kan gjøre for å være bedre rustet mot nye kriser, sier Ole Morten Stavland, fagansvarlig for programovervåkning, evaluering og læring i Strømmestiftelsen.

LANGVARIGE KONSEKVENSER

Gjennom intervjuer og spørreundersøkelser

har vi kartlagt hvordan familier, barn, kvinner og ungdom har blitt rammet av COVID-19. Resultatet kommer frem i en ny rapport som lanseres i desember.

– Flere rapporter fra FN, Verdensbanken og andre aktører har bekreftet pandemiens negative konsekvenser for de fattigste landene. Vår rapport viser hvordan mennesker helt nede på lokalt nivå rammes – og hva de gjør for å overleve, sier Stavland.

Rapporten illustrerer også de langvarige

konsekvensene pandemien har for utdanning. I Uganda, hvor skolene fortsatt er stengt for mange, meldes det at ett av fem barn mest sannsynlig ikke kommer tilbake til skolen.

Å BYGGE MOTSTANDSDYKTIGHET

Rapporten har spesielt sett på hva som gjør at noen lokalsamfunn eller grupper klarer seg bedre enn andre gjennom krisen.

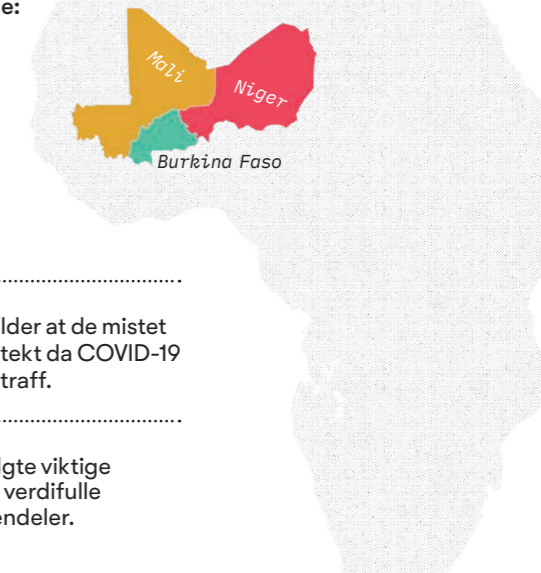
De som har klart seg best, har hatt tilgang til matproduksjon, oppsparte midler, lån eller andre ressurser. Å bo i et område hvor lokalsamfunnet er godt organisert eller å ha tilhørighet i grupper som jobber sammen, har hatt positiv effekt flere steder.

– Tilbud som spare- og lånegrupper og livsmestringskurs har bidratt til både kunnskap og samhold. Dette har påvirket lokalsamfunnet. For eksempel da ungdommer i vårt livsmestringskurs i Nepal fikk stanset 24 barneekteskap i to landsbyer våren 2021, forteller Stavland.

MATKRISE I VEST-AFRIKA

I Vest-Afrika har pandemien resultert i matkrise i en fra før sårbar situasjon. Dette har skjedd til tross for at både Niger, Mali og Burkina Faso kun var nedstengt en kort periode:

1 38%, og hele 57% i Niger, gikk ned til ett måltid om dagen.

70% melder at de mistet inntekt da COVID-19 inntraff.

25% solgte viktige og verdifulle eiendeler.

Har du en hjertesak du ønsker skal leve videre etter deg?

Gi en gave til Strømmestiftelsen i ditt testament. Strømmestiftelsen sørger for at gaven din går til å bekjempe fattigdom gjennom å gi barn utdanning.

Vil du vite mer, kontakt Turid Skjævestad: tlf. 38127500 e-post: testament@stromme.org

Scan QR-koden og les mer på strommestiftelsen.no/testament

Endelig er skolene åpne igjen

Etter 18 måneder med stengte skoler er barna i Bangladesh tilbake i klasserommene.

Tekst: EGIL MONGSTAD

Nå er det endelig slutt på lange, utfordrende og vanskelig måneder for barn og unge i Bangladesh. Stengte skoler, og sosial isolasjon har gjort at mye lærdom har gått i glemmeboken. Mange har heller kunnet følge alternativ opplæring på internett, radio eller tv fordi de ikke har verken internett eller radio eller tv.

TRYGG SKOLEHVERDAG

Men nå har skolene åpnet igjen. Barna er tilbake på skoleveien med bøker og store smil. Styresmaktene har utarbeidet retningslinjer som skal ta vare på barna mens de er på skolen. Det handler fortsatt om god håndhygiene, bruk av munnbind og om å holde en meter avstand, både i klasserommet og ute.

– I Strømmestiftelsen har med hjelp fra ungdommer fra lokale Shonglap-grupper, bidratt med å informere i lokalsamfunn og foreldre om tiltakene som skal sikre barna en så trygg oppstart på skolen som mulig etter pandemien, forteller utdanningskoordinator i Bangladesh, Rahul Kanti Barua.

– 18 frivillige organisasjoner har også laget et informasjonsprogram for å informere om tiltak som skal gjøre skolehverdagen så trygg som mulig, sier han.

MYE GLEDE

Rowsonwara Khatun er ett av barna som nå gleder seg over å være tilbake på skolen. Uten

smarttelefon og tilgang til verken tv, radio eller internett har hun ikke kunnet følge alternativ undervisning. Pandemien har vært utfordrende, og presset fra flere hold om å gifte seg har vært hardt, men hun har kjempet imot.

– Jeg glad for at skolene har åpnet igjen og at jeg har unngått å bli giftet bort. Nå blir det mye lettere å stå imot. Jeg har møtt vennene mine. Vi er sammen og det betyr så utrolig mye å være tilbake på skolen, sier hun.

Også foreldre er glade for at skolene har åpnet.

Sarmin Aktar har en datter i andre klasse.

– Dessverre har hun glemt mye av det hun har lært. Men nå er på skolen igjen. Jeg ble så glad da jeg så hvor mye det betydde for henne at skolene skulle åpne igjen, forteller en mor.

MYE Å TA IGJEN

– Dessverre er det slik at mange barn alt har glemt mye, og det er en stor utfordring at mange barn ikke husker alfabetet lenger.

Daglig temperaturmåling av elevene er et av tiltakene mot pandemien etter at skolene har åpnet igjen i Bangladesh. Foto: Strømmestiftelsen

Munnbind er et krav i klasserommene i Bangladesh. Foto: Strømmestiftelsen

Mange har også flyttet, og dessverre er det mange jenter som har blitt tvunget til å gifte seg. De kommer kanskje aldri tilbake til skolen, sier rektor Nilufa Akhter ved Halkarchar barneskole, som nå gleder seg over at det er liv i skolegården og at klasserommene er fulle igjen.

– Nå er det vår oppgave å hjelpe barna til å bli interessert i skole igjen, sier Thamina Aktar, en annen av rektorene. Det er godt å være i gang igjen, sier hun.

83% av respondene mener norsk næringsliv har et ansvar for å bidra til å utrydde ekstrem fattigdom.

37% mener bistandsbudsjettet, som er på rundt en prosent av brutto nasjonalinntekt, bør økes.

53% er villige til å betale mer for varer fra utviklingsland.

46% var opptatt av internasjonal solidaritet da de stemte ved årets stortingsvalg.

KILDE: RESPONS ANALYSE/STRØMMESTIFTELSEN 2021. 1109 RESPONDENTER OVER 16 ÅR.

Unge mest optimistiske til at fattigdom kan utryddes

Folk flest mener det er viktig å utrydde ekstrem fattigdom, men tviler på at det vil skje innen 2030, viser ny undersøkelse.

Tekst: KRISTIN MARIE SKAAR Foto: ØYSTEIN VENÅS SØRENSEN

Innen 2030 skal ingen leve for under 16 kroner om dagen, ifølge FN's bærekraftsmål 1. For andre gang har Strømmestiftelsen, via Respons Analyse, undersøkt nordmenns holdninger til bistand.

Kun en prosent av de spurte tror ekstrem fattigdom vil utryddes. Tre av fire tror det vil være enten like mange eller flere som lever i ekstrem fattigdom i 2030. Men like mange mener det er svært viktig at ekstrem fattigdom blir utryddet i ver-

den. Førrige undersøkelse i 2020 viste samme tendenser.

– Pandemien har rammet verdens fattigste hardt, og ekstrem fattigdom øker globalt for første gang på 30 år. Resultatene er derfor ikke overraskende, men det viser at vi også har et ansvar for å kommunisere hva som faktisk går framover i verden, sier Erik Lunde, generalsekretær i Strømmestiftelsen.

Unge mennesker mellom 16 til 24 år skiller seg ut i undersøkelsen. To av fire mener

ekstrem fattigdom vil bli redusert, og 37 prosent mener bistandsbudsjettet bør økes. De er også over gjennomsnittet villige til å engasjere seg aktivt, enten politisk eller gjennom frivillig arbeid, for å bidra til å bekjempe fattigdom.

– Vi er glade for å se at det er sterk støtte til norsk bistand. Folk er villige til å gjøre mer og ser viktigheten av å bekjempe fattigdom. Det viser at bistandsbudsjettet bør gå til nettopp dette, og at viktige satsinger som internasjonale klimatiltak må komme i tillegg. Vi håper også at viljen blant de unge vil smitte over på de som er eldre, sier Lunde.

37% av unge mener bistandsbudsjettet bør økes

For Assiata er Speed School det som holder liv i drømmen om fortsatt skolegang og at hun en dag skal bli lege.

Assiata vil bli lege

Konflikten i Mali har stengt 1600 offentlige skoler. For Assiata Goita ble Speed School en ny sjanse til å fullføre utdanning, og kanskje oppnå drømmen om å bli doktor.

Tekst: KATARINA HØIJE – MOUNTOUGOULA, MALI
Foto: ANNIE RISEMBERG

I sjette klasse var Assiata Goita (14) en helt vanlig skoleelev hjemme i Koutiala, ikke langt fra grensa til Burkina Faso. Hver dag gledet hun seg til å gå på skolen. Hun elsket å lese og skrive. Hun likte til og med prøvene.

Så kom militsen. Skolen ble stengt og lærerne flyktet. Den militære konflikten kom nærmere og nærmere. En dag satte moren henne på bussen som tok henne til Mountougoula, en by like øst for hovedstaden Bamako. Her skulle hun bo hos sin onkel og avslutte skoleåret.

Så kom pandemien. Skolen hun hadde begynt på ble stengt.

EN NYSJANSE

– Lese, skrive, regne! Jeg ville lære, gå på skole og ta utdanning. Da skolen stengte ble jeg fryktelig lei meg, sier Assiata. Hun fikk ikke avslutte skoleåret. Pandemien stoppet det. Men nå går hun i Speed School og forsøker å ta igjen noe av utdanningen hun har mistet.

Klokka åtte hver morgen er hun og de andre elevene på plass på skolen. Her blir de møtt med en oppgave og en tidsfrist for når oppgaven skal leveres. Over fire semester skal de

være gjennom det samme pensum alle elever må gjennom på de seks første skoleårene. Den første tiden foregår undervisningen på nasjonalspråket bambara. Senere fortsetter de på fransk. Utfordringen er å lære så mye på den

Assiata elsker skolen, og matteoppgavene på tavla løser hun raskt.

tiden at de kan klare prøven som kan hjelpe dem tilbake til den offentlige skolen og inn i syvende klasse.

11 000 BARN

Over hele Mali går det nå flere elever i Strømmestiftelsens Speed Schools enn noen

gang tidligere. Da skoleåret startet i høst hadde 11 000 barn fått plass på 410 Speed Schools.

Etter åtte år med konflikt ble 2020 det verste året for Mali. I 2012 tok konflikten livet av 500 sivile og militære. I 2020 ble 2 800 sivile og soldater drept, og 2021 ser ikke ut for å bli bedre. Volden tvinger mennesker på flukt. Skoler og sykehus blir stengt. Lærere som fortsetter å undervise i områder med væpnede grupper blir truet og i enkelte tilfeller drept.

REKORDMANGE BARNEKTESKAP

Ifølge UNICEF har konflikten i Mali stengt 1600 skoler og tatt en halv million barn ut av skolen. Som en følge av dette er annenhver jente i landet gift før de fyller 18 år. Flere jenter, som Assiata, har blitt tvunget til å forlate sine hjembyer og bor

adskilt fra resten av familien. Kamper mellom militsgrupper, Malis hær og væpnede grupper med kontakt til Al-Qaida og IS, gjør at mange flykter.

Mali ligger nærmest på bunn i verden når det gjelder andel av jenter som går på skole, og sjansen for at en jente på flukt får utdanning

I denne enkle skolestua i Mountougoula får Assiata og de andre jentene i klassen en ny sjanse til å få en utdanning.

er bare halvparten av hva den er for gutter. Fattige familier må ofte avveie om døtrene deres kan få skolegang. Og ofte veies prisen for å sende en datter til skolen opp mot gevinsten av å gifte henne bort, og slik få en munn mindre å mette.

– Speed School har gitt Assiata en ny sjanse til å få en utdanning. Alle barn må få gå på skolen, og det gjelder spesielt jenter, sier Assiatas onkel, Oumar Dembele.

REGNESTYKKET

Det er tidlig morgen når 14-åringen er på vei til skolen i lette sandaler og med en lillasvart skolesekk på ryggen. Snart kommer de andre elevene også slentrende inn i det enkle klasserommet. De sitter og småprater litt før lærer

Mariam Dembele kommer inn. Så begynner timen. Rommet er luftig. Barna som er mellom 12 og 14 år, løser regnestykker på tavla og leser høyt på bambara.

En skoledag i Speed School minner om en dag i offentlig skole. Men det er noen viktige forskjeller. For det første er det færre elever her, maksimum 30, de fleste er jenter og her er det to lærere i klassen. Noen av barna er på skolen for aller første gang.

SKOLEN GJØR MEG STERKERE

Etter fullført skoleår og en obligatorisk test, fortsetter over 80 prosent av elevene i den offentlige skolen. Og barna fra Speed School klarer seg bedre enn dem som kommer fra den offentlige skolen.

– Kanskje er det fordi Speed School har metoder å arbeide på, og møte elevene på som gjør at de lærer bedre og kan mer når de skal inn i den offentlige skolen. Her hos oss kan barn som Assiata, som har flyktet fra områder med konflikt og krig, kjenne seg trygge. Vi er her for å ha det gøy, for å studere, og for å glemme krigen, sier Assiatas lærer, Mariam Dembele.

Fremme ved tavla løser 14-åringen regnestykket ganske enkelt. Andre kjemper mer med matematikken. For noen her kan mer enn andre.

– Utdanning er veien til en annen fremtid, sier Assiata Goita, og stråler opp i et stort smil. Denne skolen kommer til å hjelpe meg og gjøre meg sterkere. Jeg merker at jeg lærer fortere her, sier hun.

Pandemien har tatt millioner mennesker ut av utdanning og arbeid - Strømmestiftelsens regiondirektører forteller.

– Covid 19 har gjort hverdagen mye verre for unge

Tekst: EGIL MONGSTAD

Pandemien tar bort friheten og gleden for mange i ungdomstiden. Mange har mistet familie og venner, og flere må selv ta ansvar for familien. Unge opplever mer vold i hjemmene, alkoholforbruk øker, de ser mødre sine blir slått og mishandlet og barn bli utsatt for overgrep. Det er trist å se hvordan unge mennesker mister viktige år.

Dharshini Coors
Regiondirektør
Asia

Færre vil begynne på skolen igjen. Og den ustabile politiske situasjonen og usikkerheten med terror i landene vi arbeider, gjør ikke tingene bedre.

– I den offentlige skolen er det flere som ikke kommer tilbake, men det er svært få som slutter i våre Speed Schools. Det gir oss håp. Vi er optimister og må se positivt på de mulighetene vi har, og de er der.

Rokiatou Dembele
Regiondirektør
Vest-Afrika

Covid 19 har gjort hverdagen mye verre for de som er unge. Det er for eksempel mange som får sin inntekt fra å kjøre motorsykkel. Da pandemien kom ble dette forbudt. Nå, etter mer enn halvannet år, kan de kjøre sykkel igjen, men økonomisk har denne tiden vært en katastrofe for dem og familiene deres.

Lærere har sluttet og funnet seg andre jobber, skoler som har stått tomme blir tatt i bruk til annen virksomhet og det blir mer utfordrende å få barn og unge tilbake til skolene. I Uganda har for eksempel universitetet vært stengt gjennom hele pandemien.

Patrick Wajero Oloo
Regiondirektør
Øst-Afrika

66

Unge mennesker vil svært sannsynlig oppleve at pandemien vil påføre dem langvarige negative konsekvenser

Den internasjonale arbeidsorganisasjonen (ILO)

30–40%

av jentene i Øst-Afrika vil sannsynligvis ikke komme tilbake til skolen etter pandemien.

I våre samarbeidsland i Asia og Øst-Afrika stiger kriminaliteten og flere unge blir gravide.

Vi er glade for at grandtante Ester valgte å testamentere. Slik kommer verdien etter henne mange andre til gode, sier Anne Grete og mannen Rune.

Esters hjertesak lever videre

Tekst TURID SKJÆVESTAD, OSLO Foto TURID SKJÆVESTAD OG PRIVAT

– Så fint at min grandtante valgte å tilgodese Strømmestiftelsen i sitt testamente! Det er godt å vite at det hun etterlot seg vil komme mange til gode.

Ester Jørve Johansen ble 91 år gammel. – I testamente etter henne ble kirken på Haugerud, Frelsesarmeen og Strømmestiftelsen hver for seg tilgodesett med et betydelig beløp, sier Esters grandniese Anne Grete og mannen Rune. Etter Esters ønske har de stått for bo-oppgjøret.

– Min grandtante var et varmt og raust menneske, men også en sterk og bestemt dame. Hun hadde et godt lag med barn og kom lett i kontakt med andre, forteller Anne Grete.

Ester og mannen Henry fikk aldri egne barn. Kanskje var det derfor hun ble Hjertevennfadder

i Strømmestiftelsen, for mange år siden. Og kanskje var det fordi hun var så glad i barn, at hun også øremerket sin testamentariske gave til arbeid blant barn.

Hun og mannen skrev sitt første testamente allerede da Ester var 29 år gammel. Senere endret de testamente flere ganger – hver gang med sine hjertesaker som arvinger, enten det var enkeltpersoner eller organisasjoner.

Ekteparet levde et spennende liv. De reiste mye og bodde blant annet flere år i USA. I sin ungdom jobbet Ester på vaskeriet Velvask, samtidig som hun gikk på handelskolen. I USA jobbet hun som helsearbeider, og mannen jobbet som elektriker.

Etter et stort jordskjelv i Jugoslavia i 1963 ble Henry sendt dit for å hjelpe til med gjenoppbyggingen, og Ester ble med i perioder. Henry døde i 1995.

– 88 år gammel flyttet hun inn i ny leilighet på Tveita. Der ble Anne Grete og Rune nesten naboer med Ester. Helt frem til hun døde var de hennes nærmeste.

– Grandtante Ester var lett å bli glad i. Vi er så glade og takknemlige for at hennes arv vil komme så mange til gode, uttrykker Anne Grete.

Rune legger til at det er fornuftig å skrive testamente, og helst bør en gjøre det før det kan være for sent.

– I testamente fører du opp de som du vil skal få en gave etter deg. Når slike ting er nedfelt i et testamente så blir det ikke noe tull når arven skal fordeles, sier Rune.

Arven som tilfaller Strømmestiftelsen, er på nesten en millioner kroner, og vil gi utdanning og et bedre liv til veldig mange barn i stiftelsens prosjekter i Afrika og Asia.

Ester Størve Johansen

Ester døde 22. juli 2020, 91 år gammel. Vi lyser/fred over hennes minne.

Takknemlig

Jeg blir ydmyk, takknemlig og full av respekt når jeg får vite at Strømmestiftelsen er tilgodesett i et testamente, sier Turid Skjævestad, kontaktperson for arv og testamente hos Strømmestiftelsen.

– Etter å ha jobbet med testamentariske gaver i flere år i Strømmestiftelsen har jeg hatt gleden av å møte noen av dem som forteller at de har tatt oss med i sitt testamente. Noen ganger har jeg også møtt nær familie eller andre arvinger. Dette har vært viktige møter hvor jeg har fått uttrykke vår takknemlighet over at testator har valgt å gi en gave til Strømmestiftelsens arbeid, forteller Skjævestad.

Det er ikke så vanskelig å skrive et testamente, men husk det er din vilje som skal komme frem. Du må selv signere, og testamente skal være skriftlig attestert av to vitner over 18 år. Vitnene og deres familier må ikke være tilgodesett i testamente.

– Når du velger å tilgodese Strømmestiftelsen, med et lite eller stort beløp, vil vi sørge for at gaven blir brukt i arbeidet med å hjelpe mennesker ut av fattigdom. Vi følger innsamlingskontrollens strenge retningslinjer og forvalter midlene på en trygg og forsvarlig måte, forteller Turid Skjævestad.

Har du spørsmål når det gjelder testamente? Ta kontakt med Turid Skjævestad på telefon 38 12 75 00. Du kan også sende en e-post til testament@strommestiftelsen.no

I en landsby i Uganda jobber Sumalli Stephen, (bak til venstre) for at flere barn med funksjonshemming skal inn i skolen. Det er viktig, sier han.

Som Hjertevenn hjelper du barn til en trygg hverdag, oppvekst og fremtid!
Gjennom barnehager og skoler hjelper Strømmestiftelsen barn i noen av verdens fattigste land. Bli med du og – sammen kan vi hjelpe enda flere.
Bli Hjertevenn: strommestiftelsen.no/hjertevenn

Bare to prosent av funksjonshemmede barn i fattige land går på skole. Heldigvis finnes lærere som Sumalli Stephen.

Lærer barn tegnspråk i Uganda

Tekst og foto BARBRA NAYIGA SEBUYIIRA – UGANDA

Det skal ikke være sånn at barn med nedsatt funksjonsevne blir holdt borte fra skolen! Jane er minst like smart og hardtarbeidende som de andre. Den eneste grunnen til at hun ikke fikk gå på skole var at hun ikke kan høre. Alle barn, uansett hvem de er, har rett til å gå på skole, sier Sumalli Stephen.

Som spesiallærer på en barneskole på landsbygda i Uganda har han ekstra omsorg for seks av elevene. Fire av dem har nedsatt hørsel, en har en psykisk utviklingshemming, og en har albinisme. Albinisme er en medfødt genetisk tilstand som fører til at kroppen ikke produserer nok av pigmentene som beskytter huden mot de farlige solstrålene, og gir huden farge.

– Albinisme krever ikke noe tilrettelagt opplæring.

Men det er mye fordommer mot mennesker med albinisme. Flere steder er de i reell fare og barn med albinisme trenger ekstra beskyttelse. Mange har blitt ertet og utestengt, og du kan selv tenke deg hvordan et barn blir påvirket av å bli behandlet ekstremt dårlig over lang tid, sier Sumalli.

Målet hans er at barna skal lære å lese og skrive og oppleve seg trygge og inkludert på skolen.

Når Sumalli jobber for å få flere barn med ulike funksjonshemminger inn i skolen, er han del av et viktig arbeid som både Strømmestiftelsen og andre bistandsaktører har ekstra oppmerksomhet på. Ifølge Norad er det bare to prosent av barna med funksjonshemming i de fattigste landene som går på skole. Det gjør at barna mister mulighet til utdanning og jobb, og mange opplever en barndom i isolasjon.

– Vi må jobbe for at barna ikke blir sett på som en byrde, men ressurser. Da de fire barna med nedsatt hørsel kom til skolen var det ingen av dem som kunne tegn-til-tale, eller tegnspråk. Nå bruker alle tegn, sier læreren.

– Jeg er kjempeglad for at jeg får gå på skole. Nå har jeg venner og jeg lærer det samme som dem. Mamma og pappa

trenger ikke å være flau over meg. Når jeg bare fikk begynne på skolen, viste det seg at jeg faktisk er ganske flink. Bare vent og se! En dag skal jeg selv jobbe med barn! Det skal jeg klare, sier Jane med fingrene sine.

– Jeg er glad for de barna vi har på skolen som nå får en bedre fremtid. Samtidig vet jeg at det er mange flere barn i deres situasjon. Vi må aldri gi oss med å gi alle barn muligheten til å være med, sier Sumalli.

66

Det er mange flere barn i deres situasjon

Sumalli Stephen, lærer

Et flertall av dagens unge vil bidra aktivt med å bekjempe fattigdom. Her er noen gode tips fra elever ved noen av våre samarbeidsskoler.

Bekjemp fattigdom i hverdagen

Tekst: KRISTIN MARIE SKAAR

1 Engasjer deg, bruk stemmen din!

Snakk med dine nære om hva som går bra og dårlig i verden, Finn fakta. Følg med på hva som skjer. Engasjer deg i en organisasjon eller bli politisk aktiv.

2 Ta grønne valg i hverdagen

Å velge miljøvennlig handler også om global rettferdighet. Kjøpe brukte klær og møbler, reparer det du har. Ta sykkel eller buss i stedet for bil når du kan.

3 Handle rettferdig

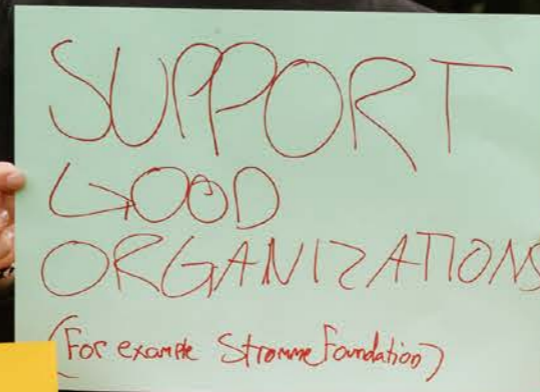
Velg produkter som er produsert under gode arbeidsforhold. Er du i tvil, la være å kjøpe varen – eller spør butikken eller produsenten.

4 Støtt en god sak

Lag en liten kiosk og selg brukte ting eller vafler og saft i nabolaget. Finn på utfordringer hvor folk kan donere penger. Start en innsamlingsaksjon på strommestiftelsen.no, for eksempel til en bursdag.

5 Gi eller ønsk deg alternative gaver

Gi gaver som går til en god sak. På www.strommestiftelsen.no kan du kjøpe fysiske og symbolske gaver som går til arbeidet med å bekjempe fattigdom.

Strømmestiftelsen
BEKJEMPER FATTIGDOM

KJØP FINE JULEGAVER SOM GLEDER DOBBELT!

Skjurf fra Nepal
kr. 1195,-

Symbolske gaver
fra kr. 100,-

Skjurf fra Nepal
kr. 1195,-

Handlenett i resirkulert bomull
kr.150,-

Smart solcellelampe
kr. 895,-

DA BIDRAR DU I KAMPEN MOT FATTIGDOM.

Årets gaver finner du på strommestiftelsen.no/nettbutikk
Besøksadresse: Tangen 8, Kristiansand.